

ECHO

ABVV

De nieuwsbrief van de Federale en
Intergewestelijke studiediensten van het ABVV

verschijnt niet in juli en augustus

V.U.: Jean-Marie De Baene • Hoogstraat 42, 1000 Brussel

Afgiftekantoor: Brussel X

inhoud

Nummer 10, december 2017

■ Economie

ABVV zegt nee tegen apothekers die patiënten grotere economische marge willen laten betalen

Klimaatop: COP23: veel procedure, weinig actie

■ Ondernemingen

CRB kritisch over hervorming vennootschaps- en verenigingsrecht

■ Sociaal beleid

Vrijtijdswerk en platformeconomie: wedloop naar deregulering

■ Sociale ombuds

Europees Hof van Justitie bevestigt recht verlofdagen over te dragen

■ Echo regio Brussel

Kinderbijslag: een voorstel

■ Echo regio Vlaanderen

Bedrijfscoaches voor een preventief gezondheidsbeleid

■ Echo regio Wallonië

Een zelfredzaamheidsverzekering in Wallonië

■ Europa & Internationale relaties

ABVV ondertekent solidariteitsovereenkomst met Poolse vakbond OPZZ

8 uur op het werk in plaats van 8 uur werk

Over ongelijkheid

Deze maand verschenen een drietal belangwekkende publicaties over ongelijkheid. Eén over de internationale tendensen: het rapport over de mondiale ongelijkheid van het netwerk 'World Wealth and Income Database' (W.I.D., Thomas Piketty e.a.). En twee over de Belgische situatie: 'Distribution et redistribution des revenus: évolution des inégalités en Belgique' (CRISP, Christian Valenduc) en een studie van André Decoster van de KUL. Deze laatste is trouwens de Belgische landenstudie binnen het genoemde netwerk W.I.D.

Piketty en collega's stellen vast dat, hoewel de ongelijkheid tussen landen is afgenomen (dankzij opkomende groei landen als China en India), de ongelijkheid binnen landen blijft toenemen. De afgelopen decennia is de ongelijkheid blijven toenemen, al verschild het ritme heel sterk van land tot land, en van continent tot continent. Zo is de ongelijkheid sterker toegenomen in de VS dan in Europa. Met als resultaat dat in 2016 de tien procent rijkste inwoners in de VS zich 47 procent van de nationale rijkdom toe-eigenen, terwijl dat in Europa 'slechts' 37 procent is. Piketty toont bovendien aan de vermogensongelijkheid overall sterk is toegenomen en dat het netto overheidsvermogen een sterk dalende trend optekent terwijl dat voor het privévermogen net andersom is.

Decoster maakt voor het eerst eenzelfde oefening, met eenzelfde methodiek, namelijk vertrekkend van de belastingaangiften een analyse maken van de inkomensverdeling op basis van het bruto belastbaar inkomen van alle Belgen. Decoster komt tot de opmerkelijke vaststelling dat het inkomensaandeel van de rijkste inwoners niet op dezelfde wijze is toegenomen als in het buitenland. De tien procent rijkste Belgen ontvingen in 1990 36,4 procent van de nationale inkomsten terwijl dat in 2013, na een financiële crisis en twee recessies, 35,2 procent was.

Valenduc komt tot gelijkaardige vaststellingen. Ook al zijn er ontegensprekelijk tendensen (lonen lopen niet meer in de pas van de productiviteitsgroei, reële lonen nemen amper toe ...) die de ongelijkheid versterken, brengt België het er beter af dan de meeste andere (buur)landen. Wat kunnen we hieruit afleiden?

Vooreerst: de ongelijkheid binnen landen blijft toenemen op wereldniveau.

Twee: België kent een iets gunstiger ontwikkeling dan het buitenland. Al moet dat wat genuanceerd worden. De onderzoeksmethode die Decoster hanteert, verdient nader onderzoek. Ze houdt in elk geval weinig of geen rekening met vermogen (waar de ongelijkheid het grootst zijn) noch met fiscale ontwijing, bijvoorbeeld via 'vervenootschap-pelijking'. En laat ons wel wezen: de ongelijkheid blijft sowieso wraakroepend groot.

Drie: alle genoemde experts komen tot dezelfde conclusie: politiek beleid en instituties maken het verschil. Piketty verklaart het torenhoge verschil tussen de VS en Europa aan de hogere onderwijsinvesteringen en de meer progressieve belastingen in Europa. Valenduc wijt de betere Belgische resultaten aan het Belgisch model van loonoverleg en minimumlonen én de hoge syndicaliseringsgraad.

Wat meteen aantoont dat de huidige regering en haar sympathisanten best geen voorbarige conclusies trekken ("toch allemaal zo erg niet als links beweert", "ons beleid werpt vruchten af"), maar zich integendeel grote zorgen kunnen maken. Want het beleid-Michel-De Wever grijpt precies in, in de instituties en herverdelingsmechanismen die onze betere resultaten verklaren, zoals het aan de ketting leggen van het loonoverleg en besparen op sociale zekerheid en openbare diensten. Om nog maar te zwijgen over hun toekomstplannen, zoals de vlaktaks van Open Vld.

www.abvv.be

U wenst voortaan ECHO enkel per e-mail of per post te ontvangen? U wil naam- of adreswijzigingen melden? [T] 02/506.82.71 • [E] patsy.delodder@abvv.be

NL - FR: Cette lettre d'information est aussi disponible en français www.fgtb.be/publications

FRDO: voortzetting seminars over financiering van transitie

In het licht van de verbintenissen die België is aangegaan conform het Akkoord van Parijs, zet de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO) zijn werkzaamheden rond de financiering van de transitie naar een koolstofvrije samenleving voort.

Er zijn twee seminars gepland voor begin 2018 om zich te buigen over de rol van de financiële sector, in het bijzonder die van de banken, de 'asset managers' en de verschillende soorten investeerders.

Het eerste seminarie zal plaatsvinden op donderdag 18 januari. De nadruk zal liggen op de banken: het bankkrediet is de belangrijkste hefboom voor de Europese economie. Daarnaast spelen de banken ook een rol op de aandelen- en obligatiemarkt, o.a. via 'impact investing' en 'green bonds'. Zowel de banksector als de ngo's die actief zijn op het gebied van duurzame financiën wijzen vandaag op een reeks reglementaire of structurele belemmeringen die moeten worden weggewerkt om ervoor te zorgen dat de financiële sector ten dienste staat van een koolstofvrije transitie.

Het tweede seminarie op donderdag 1 februari zal deze kwesties verder bestuderen. De nadruk zal liggen op de institutionele investeerders en op het beleggen van het spaargeld van gezinnen.

Beide seminars vinden plaats in Brussel. Deelnemen is gratis, maar inschrijven is wel verplicht.

Info en details: www.frdo-cfdd.be

ECONOMIE

ABVV zegt nee tegen apothekers die patiënten grotere economische marge willen laten betalen

De leden van de commissie van de prijzen van vergoedbare specialiteiten hebben begin november 2017 een dringende adviesaanvraag gekregen van minister Peeters. Het gaat om de verhoging van de economische marge van de apothekers. De aanvraag gaat uit van de minister, onder druk van de apothekers.

De apothekers rechtvaardigen hun vraag door te onderstrepen dat de vergoeding van apothekers – die uit de economische marge voor de vergoedbare specialiteit komt – de laatste jaren enorm werd uitgehold. De verklaring voor dit fenomeen ligt in de algemene daling van de prijzen voor geneesmiddelen. Er worden immers veel meer generische geneesmiddelen verkocht. Die zijn minder duur dan de originele. Daarnaast worden de oudere geneesmiddelen nu minder duur.

Het ABVV heeft een negatief advies uitgebracht omdat de regering niet alleen enorme besparingen doorvoert in de gezondheidszorg, maar ook eist dat iedere afwijking van de door haar vastgelegde begrotingsdoelstelling zou worden gecompenseerd binnen de gezondheidszorg (ter herinnering: het ABVV stemt sinds 2015 ieder jaar tegen de regeringsbegroting in het RIZIV). Dat bete-

kent concreet dat een verhoogde marge bij de apothekers ervoor zorgt dat er elders in de gezondheidszorgsector € 4 miljoen moet worden gecompenseerd. Dat is onaanvaardbaar.

Het is trouwens zo dat als de marge verhoogd zou worden, die voor terugbetaalde geneesmiddelen bijna volledig ten laste van het RIZIV zou komen. Een deel voor de niet-terugbetaalde vergoedbare geneesmiddelen zou ten laste van de patiënt komen (bijv. wanneer de patiënt niet onder de voorwaarden voor terugbetaling valt). Deze last zou elders in de gezondheidszorg een terugslag hebben en zou een directe of indirecte impact hebben voor de patiënten.

Laat ons ten slotte ook niet vergeten dat het beleid van deze regering incoherent is. Enerzijds wordt alles in het werk gesteld om de consumptie van generische geneesmiddelen aan te moedigen en om de prijs van oudere geneesmiddelen te doen dalen. Anderzijds stelt men voor om deze marge te verhogen omdat de apothekers klagen over de daling van hun economische marge (met kosten voor het RIZIV als gevolg).

giuseppina.desimone@abvv.be

Klimaattop COP23: veel procedures, weinig actie

De 23ste VN-Conferentie van de Partijen (COP23) vond van 6 tot 17 november 2017 plaats in Bonn. Doel van de COP23 (net als de vorige COP22 in Marrakech) was de uitvoering van de verbintenissen die tijdens de COP21 in Parijs (2015) werden genomen, te verzekeren. Op de COP21 gingen alle landen op aarde de verbintenis aan om de opwarming van de planeet te beperken tot 2°C (of zelfs 1.5°C) in vergelijking met het pre industriële tijdperk.

Hoe staat het nu met die verbintenissen? Het verdict is duidelijk en verontrustend: in het scenario van vandaag zou de aarde met 3,4°C opwarmen!

De eerste opdracht was een akkoord bereiken over de modaliteiten voor de herziening van de verbintenissen.

De tweede grote uitdaging ging over klimaatfinanciering: een financiële hulp van 100 miljard dollar per jaar voor ontwikkelingslanden. Vandaag is die doelstelling allesbehalve verwezenlijkt.

Bovenop deze twee aspecten, was het voor de vakbonden belangrijk dat de rechtvaardige transitie (just transition) die in Parijs

tijdens de COP21 werd aangenomen, operationeel werd. Het gaat om een overgang naar een koolstofarme samenleving, waarbij rekening wordt gehouden met de belangen van werknemers.

Uiteindelijk werd weinig vooruitgang geboekt: lancering van de 'Talanoa Dialogue' (dialogo met het oog op het verhogen van ieders inspanningen), nieuwe werkgroep rond landbouw, Genderactieplan ...

Veel 'procedures' en weinig actie. Geen woord over de rechtvaardige transitie. We zullen onze inspanningen moeten verdubbelen als we willen dat er een echt actieplan voor de rechtvaardige transitie wordt aangenomen tijdens de COP24 in Katowice (Polen).

Kortom, zelfs als de COP23 een 'transitie-COP' was en hoewel we geen grote politieke beslissingen moesten verwachten, komen we tot de vaststelling dat een grote kloof bestaat tussen de engagementen en de concrete actie.

sebastien.storme@abvv.be

■ ONDERNEMINGEN

CRB kritisch over hervorming vennootschaps- en verenigingsrecht

Op 5 december heeft de CRB een tweede initiatiefadvies gepubliceerd over de ontwerphervorming van het vennootschapsrecht van minister Geens (CD&V). Dit advies komt gedeeltelijke tegemoet aan een aantal belangrijke bekommernissen van het ABVV.

De ministerraad van donderdag 20 juli 2017 keurde in eerste lezing het voorstel tot wetsontwerp van minister Geens m.b.t. de hervorming van het vennootschapsrecht goed. De minister hoopt zijn voorstel in tweede lezing te laten goedkeuren op de ministerraad van 23 december 2017. Met zijn hervorming wil de minister een doorgedreven liberalisering en flexibilisering van het Belgische vennootschapsrecht doorvoeren.

Het ABVV heeft verschillende bezwaren tegen de hervorming. De drie belangrijkste knelpunten zijn: de invoering van de statutaire zetelleer, de volledige liberalisering van de bvba (binnenkort bv) en de aansprakelijkheidsbeperking voor bestuurders. Deze drie punten zijn lang niet de enige problematische aspecten van de voorgestelde hervorming.

Advies CRB

De standpunten en de appreciatie van de CRB-leden over de voorgestelde hervorming liggen ver uiteen. Eerder dan volledig te zwijgen over aspecten waar geen consensus over bestaat, koos de CRB er voor om rond deze punten een aantal objectieve vaststellingen te doen waarbij de appreciatie aan de lezer wordt overgelaten. In het advies werd daarenboven expliciet opgenomen dat het ontbreken van opmerkingen over bepaalde delen geenszins een standpuntbepaling (goedkeuring of afkeuring) inhoudt, noch dat over de wel besproken bepalingen de leden en hun respectievelijke organisaties geen bijkomende opmerkingen zouden kunnen formuleren.

Statutaire zetelleer

De CRB merkt op dat de toepassing van de werkelijke zetelleer traditioneel als een vennootschapsrechtelijke antimisbruikbepaling wordt gezien. Zo wordt immers vermeden dat Belgische ondernemers een rechtsvorm kiezen uit het vennootschapsrecht of verenigingsrecht van een land waarmee het geen enkele feitelijke band heeft, bijv. om aan een aantal strengere regels uit het Belgisch

vennootschaps- of verenigingsrecht te kunnen ontsnappen. De Raad benadrukt het belang van een doorgedreven strijd tegen het frauduleuze gebruik van brievenbusvennootschappen, en dat de voorgestelde aanpassing van de wetgeving daar geen afbreuk aan mag doen.

Hervorming BVBA

In het voorontwerp van wet wordt de minimumkapitaalplicht afgeschaft voor de bvba. Het minimumkapitaal van de bvba vervult volgens de CRB traditioneel de rol van een zekerheid voor de schuldeisers. Excessief risicogedrag van de aandeelhouders wordt daarbij ingetoomd: aandeelhouders moeten zelf een investering doen, die ze verliezen indien de vennootschap insolvent wordt. Hoewel de Raad de vaststelling in de memorie van toelichting deelt dat een minimumkapitaal van 18.550 euro niet voldoende schuldeisersbescherming heeft geboden. Een minimumkapitaalverplichting houdt inderdaad weinig rekening met de concrete activiteiten van de vennootschap, maar is wel gemakkelijk toepasbaar en afdwingbaar. De CRB stelt dat een vennootschap verschillende soorten schuldeisers kan hebben: naast de financiële instellingen zijn er ook de zogenaamde 'non-adjusting creditors', waaronder klanten, leveranciers en werknemers. De CRB vraagt waakzaam te blijven voor de bescherming van alle schuldeisers.

Beperking bestuurdersaansprakelijkheid

De CRB neemt er akte van dat bij zijn weten België één van de eerste landen zal zijn waar een cijfermatige aansprakelijkheidsbeperking voor bestuurders wordt ingevoerd. De Raad stelt vast dat alle schade boven het maximumbedrag van de aansprakelijkheidsbeperking niet recupereerbaar is ten aanzien van het bestuursorgaan en ten laste valt van het slachtoffer.

Adviezen CRB Vennootschapsrecht:

www.ccecrb.fgov.be/txt/nl/doc17-2666.pdf
en www.ccecrb.fgov.be/txt/nl/doc17-2017.pdf

mehdi.koocheki@abvv.be

Terbeschikkingstelling van de normen

Technische normen (CEN, ISO ...) zijn meestal opgesteld door privé-organismen waardoor de toegang ertoe meestal betalend is. Dit stelt problemen wanneer de ontwerp-KB's bijvoorbeeld voor bepaalde bepalingen naar normen verwijzen waarvan de inhoud niet ter beschikking wordt gesteld van raden die hun advies moeten geven voor de goedkeuring ervan.

Even ter herinnering: de toepassing van een norm wordt beschouwd als vrijwillig, maar die wordt dwingend als de norm opgenomen is in een regelgeving.

Kafkaïens of grotesk, dat laten we in het midden.

Zo'n toestand werkt ontmoedigend en na talrijke voorafgaande pogingen om de betrokken normen te krijgen, brachten drie adviesraden (CRB, FRDO en de Raad voor het Verbruik) een initiatiefadvies uit over de terbeschikkingstelling van normen waarbij gratis toegang tot de normen wordt gevraagd (aangezien de raden geen commercieel belang hebben bij het gebruik van die normen).

Ze willen een licentie om de normen online te raadplegen. Gratis toegang zou ook moeten gelden voor de arbeidsinspectie en werknemersvertegenwoordigers.

Zie www.frdo-cfdd.be

> Publicaties

> 'Advies op eigen initiatief over het ter beschikking stellen van normen'.

Grondwettelijk Hof fluit regering terug over afbouw overlevingspensioenen

Naar aanleiding van de procedure van de drie vakbonden bij het Grondwettelijk Hof over de verhoging van de pensioenleeftijd, heeft het Hof de vakbonden gelijk gegeven wat van de afbouw van het overlevingspensioen betreft. Want daar is de schade voor de vrouwen het grootst, omdat het overwegend om weduwen gaat. Zonder afdoende overgangsmaatregelen. Zonder veel perspectieven op wedertewerkstelling, zeker niet voor vrouwen die zwak staan op de arbeidsmarkt. En zonder enig aangepast initiatief voor begeleiding naar werk.

Het valt wel te betreuren dat het Hof heeft besloten de wettelijke bepalingen die de leeftijden verhogen voor wettelijk en vervroegd pensioen niet te zien als een sociale achteruitgang voor de werknemers noch als een discriminatie tussen man en vrouw. Al zijn we niet verrast door deze uitspraak. Het Grondwettelijk Hof is het grondwettelijk standstill-beginsel, dat werknemers en gerechtigden moet beschermen tegen substantiële sociale achteruitgang, evenals het anti-discriminatiebeginsel, almaar strikter gaan toepassen.

De werknemers zullen zich niet laten afremmen door het Grondwettelijk Hof om te blijven strijden voor een wettelijk pensioen op 65 jaar, een rechtvaardig pensioenstelsel en een werkbaar loopbaaneinde.

■ SOCIAAL BELEID

Vrijetijdswerk en platformeconomie: wedloop naar deregulering

Op 29 november 2017 bracht de NAR een unaniem advies uit (nr. 2.065, www.nar.be > Adviezen & rapporten per datum > ADVIES 2065 van 29.11.2017) over het wetsontwerp betreffende verenigingswerk, occasionele diensten tussen burgers en de platformeconomie georganiseerd via een erkend platform. In dit ontwerp staat dat de gecumuleerde inkomsten die door deze drie systemen worden gegenereerd, een fiscale en sociale vrijstelling van maximum 6.000 euro per jaar zullen genieten (1.000 euro per maand voor de eerste twee systemen). Om van de eerste twee statuten te genieten, moet de aanbieder al 4/5de werken of gepensioneerd zijn. De toegestane diensten worden opgesomd, maar de opsomming is zeer breed. Er is echter geen sprake van beperkingen voor de platformeconomie. De platformopbrengsten genieten vandaag al een gunstige belastingmaatregel (belasting van 10% tot een bedrag van 5.100 euro per jaar). In de toekomst zullen opbrengsten tot 6.000 euro volledig worden vrijgesteld.

Werknemersvertegenwoordigers en werkgevers hebben hierbij heel wat bedenkingen. De voornaamste bron van ongerustheid heeft betrekking op de bevordering van oneerlijke concurrentie en de verschuiving van reguliere arbeid (en vrijwilligerswerk) naar belastingvrije winst, wat op zijn beurt deregulering in de hand werkt. Het wetsontwerp voorziet namelijk in de niet-toepassing van veel bepalingen uit het arbeidsrecht, enzovoort. De occasionele werknemer is dus niet beschermd in geval van arbeidsongeval of beroepsziekte. De zeer ruime definitie van de activiteitscategorïeën die in aanmerking komen, kan wel eens een bedreiging zijn voor bestaande beroepen, met deprofessionalisering als gevolg. Daarom formuleerde de NAR een reeks voorstellen met het oog op een duidelijkere scheidingslijn tussen de drie systemen enerzijds en reguliere arbeid anderzijds.

Zo is het noodzakelijk om samen met de sociale gesprekspartners een strikte selectie te maken van de toegestane activiteiten (na een effectbeoordeling per sector). Activiteiten in verband met personenzorg, die onderhevig zijn aan kwaliteitscriteria, moeten uitgesloten worden. De term 'occasioneel' moet nauwkeuriger worden gedefinieerd. Aangezien er geen beperkingen bestaan voor erkende platformen, moet het bestaande belastingstelsel worden gehandhaafd. Het maandelijkse maximumbedrag van 1.000 euro moet worden verlaagd tot 500 euro en moet gelden voor elk van deze drie systemen.

De sancties en de controle op de prestaties via de webapplicatie roepen eveneens verschillende vragen op. De NAR dringt erop aan dat de toepassing van de wet operationeel is zodra deze in werking treedt en dat de drie systemen in kwestie erin geïntegreerd zijn. Paradoxaal genoeg staat er in het wetsontwerp geen woord geschreven over erkende platformen.

Dan is er nog de kwestie van de cumulatie van deze inkomens met bepaalde uitkeringen. Voor de NAR moet deze cumulatie zo beperkt mogelijk zijn. De Raad van State vraagt zich echter af of de uitsluiting van gerechtigden van een vervangingsinkomen of sociale bijstand, personen die geen 4/5de werken enzovoort, niet in strijd is met het gelijkheidsbeginsel. Meer in het algemeen, kan het verschil in de sociale en fiscale behandeling van deze 'vrijetijdswerkers' enerzijds en professionele werknemers anderzijds, problematisch zijn.

Tot slot onderstreept de NAR dat de wisselwerking tussen de maatregelen uit het arbeidsrecht en het sociaalzekerheidsrecht, net als de wisselwerking met de bevoegdheden van de gewesten en gemeenschappen en met het Europees recht, niet werd bestudeerd. Ook het ontbreken van een afdoende begrotingsevaluatie en van garanties met betrekking tot de begrotingsneutraliteit van de maatregel doet vragen rijzen.

Het lijkt erop dat de regering een deel van het advies van de NAR enigszins in overweging zou kunnen nemen. De maandelijkse bovengrens zal worden vastgelegd op 500 euro voor de eerste twee systemen. De lijsten van toegestane activiteiten zijn opgenomen in de wet en voor bepaalde categorieën zijn verduidelijkingen toegevoegd. Zo moeten de kwaliteitsregels voor 'professioneel' werk in het domein van de personenzorg worden nageleefd. Wat betreft huishoudelijke klussen is regelmatige schoonmaak eveneens uitgesloten, om geen schade te berokkenen aan het systeem van de dienstencheques. De inwerkingtreding is uitgesteld tot 20 februari 2018.

Aan de andere kant blijven digitale platforms ongehinderd vrijgesteld van voorwaarden. Dat doet de voorwaarden voor verenigingswerk of occasionele diensten, die via erkende commerciële deelplatformen kunnen worden aangeboden, teniet. Het lijkt erop dat de regering definitief wordt gedreven door de wil om te dereguleren.

■ SOCIALE OMBUDS

Europees Hof van Justitie bevestigt recht verlofdagen over te dragen

In het geval voorgelegd aan het Hof gaat het om een werknemer aangeworven onder het statuut van zelfstandige die geen recht had op betaald verlof. Bij het beëindigen van zijn dienstverband betwistte de werknemer zijn statuut van zelfstandige en verzocht hij zijn werkgever de financiële vergoedingen voor zijn jaarlijkse vakantie (zowel voor de dagen die hij had opgenomen zonder behoud van loon als voor de niet-opgenomen dagen) uit te betalen voor de hele gewerkte periode.

De arbeidsrechtbank erkende zijn statuut van 'loontrekkende werknemer' en heeft voor het overige het Hof van Justitie van de Europese Unie gevraagd of niet-opgenomen vakantie-dagen onbeperkt gecumuleerd kunnen worden, wanneer de werkgever weigert ze uit te betalen.

In zijn arrest verwijst het Hof naar zijn rechtspraak over de afbakening van het recht om niet-opgenomen vakantiedagen over te dragen en te cumuleren wegens ziekte/arbeidsongeschiktheid. In deze specifieke hypothese heeft het Hof geoordeeld dat het Europees recht niet verbiedt dat de cumulatie van rechten op jaarlijkse vakantie met behoud van loon over een overdrachtsperiode van vijftien maanden wordt beperkt, maar dat er tegelijkertijd wel rekening moet gehouden worden met de bescherming van de werknemer en de moeilijkheden waarmee de werkgever kampt op het vlak van de arbeidsorganisatie.

In dit geval gaf het Hof echter aan dat "de bescherming van de belangen van de werkgever niet strikt noodzakelijk is en kan het dus niet rechtvaardigen dat wordt afgeweken van het recht van de werknemer op jaarlijkse vakantie met behoud van loon." Het Hof voegde toe dat "de werkgever die een werknemer niet in de gelegenheid stelt zijn recht op jaarlijkse vakantie met behoud van loon uit te oefenen, daarvan de gevolgen moet dragen." Het Hof stelde bijgevolg: "Indien werd aanvaard dat de werknemer in dergelijke omstandigheden zijn verworven rechten op jaarlijkse vakantie met behoud van loon verliest, zou een handelwijze worden bekrachtigd waardoor de werkgever zich onrechtmatig verrijkt, en zou afbreuk worden gedaan aan de doelstelling van die richtlijn om de gezondheid van de werknemer te eerbiedigen."

Het Hof concludeert dat wanneer een werkgever een werknemer niet in staat stelt zijn recht op jaarlijkse vakantie met behoud van loon uit te oefenen, deze laatste de niet-opgenomen jaarlijkse vakantiedagen met behoud van loon moet kunnen overdragen en cumuleren.

Dit is belangrijke rechtspraak bij het vinden van een oplossing in het Belgisch recht m.b.t. de huidige onmogelijkheid om niet-opgenomen jaarlijkse vakantiedagen over te dragen. HJEU, C214/16, 29/11/2017

jean-francois.macours@abvv.be

■ ECHO REGIO BRUSSEL

Kinderbijslag: een voorstel

Het ABVV-BIG heeft de laatste hand gelegd aan een operationeel voorstel voor het nieuwe Brusselse kinderbijslagstelsel! Het voorstel werd uitgewerkt na een analyse van de afgewerkte modellen (federaal, Vlaams, Duitstalig en Waals) en op basis van de voorstellen die tot nu toe werden besproken binnen het College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

Ter herinnering, in tegenstelling tot de rest van het land (waar beslissingen worden genomen over de hervormingen), zit het Brusselse dossier muurvast.

De grootste meningsverschillen bestaan tussen de CdH en al zijn partners uit de meerderheid. Het betreft voornamelijk de wens van deze partij om de Waalse basisbedragen (die volgens ons ontoereikend zijn) over te nemen en om het voordelig effect van de hervorming te beperken tot kinderen die vanaf 1 januari 2019 worden geboren.

ABVV Brussel stelt voor dat het basisbedrag voor enige kinderen wordt vastgesteld op € 145 per kind. Voor alle anderen, zou het startbedrag € 145 zijn (en dit zou met € 10 stijgen van 12 tot 24 jaar, plus € 10 voor studenten).

Er zullen geleidelijk aan ook sociale toeslagen (tussen € 40 en € 120 per kind, afhankelijk van hun leeftijd en aantal) worden toegekend aan gezinnen met een inkomen dat onder de € 31.000 ligt. Voor gezinnen waar het inkomen tussen de € 31.000 en de € 50.000 ligt, zouden deze toeslagen schommelen tussen € 25 en € 80 voor gezinnen met 2 of meer kinderen. Daarbovenop zou er nog een toeslag van 10 à 20 euro worden toegekend aan eenoudergezinnen met een inkomen van minder dan € 31.000.

Ook belangrijk om te weten: het ABVV is voorstander van een onmiddellijke opname van alle gezinnen in het nieuwe stelsel. Hierdoor kunnen eventuele verliezen (het 'standstilleffect') integraal worden gecompenseerd.

Dit voorstel is financieel haalbaar voor het Gewest. Er zit een verzekeringslogica in (dat is volgens ons fundamenteel) en het gaat uit van horizontale solidariteit. Tegelijkertijd wordt rekening gehouden met de belangrijke noden van 62% van de Brusselse gezinnen, die het moeten stellen met minder dan € 50.000 bruto/jaar.

maria.vermiglio@abvv.be

Vorming re-integratie op arbeidsmarkt

De volgende vorming bedoeld voor de leden van de Diensten Sociaal Recht en de juridische diensten van de centrales die oorspronkelijk was gepland voor 21 december, is uitgesteld naar vrijdag 26 januari 2018 van 9.30 u. tot 12.30 uur. Ze zal gewijd zijn aan het thema van de terugkeer naar werk / begeleiding bij re-integratie op de arbeidsmarkt na een periode van arbeidsongeschiktheid.

Verschillende sprekers krijgen de kans het woord te nemen: personen van de juridische diensten en de ziekenfondsen, arbeidsgeneesheer.

De vorming vindt plaats in het gebouw van het ABVV, Hoogstraat 42 in 1000 Brussel (zaal A, 6de verdieping).

Informatie en inschrijvingen bij Claudia Streulens (claudia.streulens@abvv.be).

De lijdensweg van jongeren

Veel te vaak is werken in de marge, ver weg van het collectieve actieterrein van vakbonden, het enige substantiële perspectief voor jongeren vandaag. Hun lijdensweg, de schaduwkant van het overheidsbeleid gericht op jongerenwerkgelegenheid, wordt nog steeds verzwegen. L'École syndicale de Bruxelles organiseert haar 10de syndicale forum rond dit thema, met Marc Zune (UCL), Esteban Martinez (ULB) en een panel van terreinactoren. Dinsdag 30 januari 2018, Maison des huit heures, Fontainasplein, 1000 Brussel, van 8.30 uur tot 13 uur.

eric.buysens@abvv.be

Ondernemen beter ondersteunen

De Sociaal Economische Raad van Vlaanderen (SERV) start een onderzoek om informatie te verzamelen over de ondersteuning die personen met een beperking of langdurige ziekte krijgen of wensen te krijgen bij het opstarten en voortzetten van een eigen zaak.

De SERV zoekt zelfstandige ondernemers met een fysieke beperking, psychische kwetsbaarheid of een andere handicap of langdurige ziekte. Ken je iemand met een eigen zaak, iemand die er een wil opstarten of in het verleden zelfstandige was? Laat hen de enquête invullen zodat duidelijk wordt waar het beleid kan verbeteren.

www.serv.be/Ondernemerschap-Ondersteunen

ECHO REGIO VLAANDEREN

Bedrijfscoaches voor een preventief gezondheidsbeleid

Via een samenwerkingsverband met VOKA en VERSO wil het Vlaams Instituut Gezond Leven vanaf 2018 een preventie-coaching opstarten voor ondernemingen op het vlak van geestelijke gezondheidsbevordering, tabak, alcohol en drugs, gezonde voeding, beweging en sedentair gedrag.

Bedrijven kunnen een gesubsidieerde bedrijfscoach inhuren om een preventief gezondheidsbeleid in de onderneming op te zetten, om zo initiatieven ontwikkelen die medewerkers aanzetten gezonder door het leven te gaan op de werkvloer. Dergelijk beleid focust op gezondheidsthema's zoals: voldoende bewegen, lang zitten onderbreken, evenwichtig eten, stoppen met roken, alcoholverbruik beperken en je goed in je vel voelen op het werk. Het is niet wettelijk verplicht en is gebaseerd op het engagement van de onderneming.

Wie en wat

Het 'Vlaams Instituut Gezond Leven' is een expertisecentrum dat o.a. uitvoerder is van het decreet preventief gezondheidsbeleid. Zij staan als partnerorganisatie in voor het bevorderen van gezondheid via gezonde voeding, voldoende lichaamsbeweging, en het voorkomen van gezondheidsschade door tabak.

Het Vlaams Instituut Gezond Leven leidt 50 coaches op die een programma volgen met daarin een vaardigheidstraining, een gezondheidskompas en een duurzaam gezondheidsbeleid. Elke externe dienst voor preventie en bescherming op het werk kreeg de kans minimum één kandidaat af te vaardigen. De coaches zullen een onderneming gedurende 20 uur begeleiden in het opzetten van een preventief gezondheidsbeleid. Het is dus geen coaching programma voor werknemers, maar een ondersteuning op maat voor ondernemingen.

Deelname stuurgroep

De vakbonden werden betrokken in functie van het verstrekken van correcte informatie naar werknemersafgevaardigden. Vanuit deze rol participeren we aan de stuurgroep om de minister te adviseren over de prioritering, promotie, tarieven, de organisatie van de coaching, uitbetalingsmodaliteiten en kwaliteitscriteria.

Het project focust in eerste instantie op sectoren die een groot aandeel laag- en middengeschoolden tewerkstellen. Een scan moet duidelijk maken in welke mate deze 'precaire' sectoren bereikt worden. Op 6 december startte alvast een promocampagne om ondernemingen warm te maken om een preventief gezondheidsbeleid op te starten.

Er is een eenheidstarief van €75 per uur waarbij een derde van de kostprijs door het bedrijf wordt betaald. De maximale kost van het traject bedraagt €1.500 per onderneming voor 20 uren. Het voorziene budget is 2,8 miljoen euro, en daarmee wil men 2.300 ondernemingen bereiken.

Analyse

De Vlaamse overheid is bevoegd voor het preventieve gezondheidsbeleid, ook op de werkvloeren en bij alle bevolkingscategorieën waaronder de werknemers.

In de stuurgroep is een beslist om niet in het vaarwater van het preventiebeleid m.b.t. tot het welzijn van de werknemer te komen. Maar de basiskritiek blijft dat de gezondheidsproblemen niet zelden te wijten zijn aan psychosociale belasting en dat stimuli om meer te bewegen en gezond te eten voorbij gaan aan deze oorzaken. Het oogt mooi en fris om samen een wedstrijd te lopen, maar de mentale overbelasting en fysieke onderbelasting op de werkvloer worden daar niet bij verholpen. Men verschuift dus als het ware de problematieken van de werkvloer naar de persoonlijke levensstijl.

Anderzijds opent elke vorm van doorlichting en preventieplanning de deur naar het bespreekbaar maken van het thema en kan het een element vormen om het sociaal overleg te versterken.

Hoewel het opzet te weinig de nadruk legt op werkgerelateerde problemen, is het nieuwe instrument een invalshoek om syndicaal aan de slag te gaan rond werkbaar werk op bedrijfsniveau. Maar we moeten onze eigen aandachtspunten bij de maatregel verder bewaken.

steven.genbrugge@vlaamsabvv.be

Een zelfredzaamheidsverzekering in Wallonië

Zoals reeds werd aangekondigd op 25 juli 2017 in de beleidsverklaring van de regering MR-cdH, zal de zelfredzaamheidsverzekering een hoofdrol krijgen bij het aanpakken van nieuwe uitdagingen die te maken hebben met de vergrijzing van de bevolking en de afhankelijkheidsproblematiek. Op 26 oktober heeft minister Greoli de grote lijnen van de toekomstige Waalse zelfredzaamheidsverzekering voorgesteld.

De zelfredzaamheidsverzekering zal op twee beginselen van de sociale zekerheid gebaseerd zijn en zal bestaan:

- een interventie aan huis die personen die hun autonomie verloren hebben (naargelang hun afhankelijkheid) recht geeft op een aantal uren thuishulp;

- een forfaitaire autonomie-uitkering op basis van leeftijd (65 of ouder) en inkomen.

Elke persoon die ouder is dan 25 en Wallonië woont zal verplicht een jaarlijkse forfaitaire bijdrage van €50 moeten betalen (€25 voor mensen met verhoogde tegemoetkoming). Er zullen wel enkele (nog te definiëren) uitzonderingen zijn.

De 3 diensten in kwestie zijn de diensten voor hulp aan gezinnen en ouderen: kinderoppas, huishoudhulp en gezinshulp.

De minister wil dat alle gerechtigden vanaf het moment dat ze hun autonomie verliezen meteen onder deze 'zelfredzaamheidsverzekering' vallen. Daardoor kan er gerichte gezinshulp komen die toegespitst is op de omkadering van het verlies van autonomie.

Deze eerste toelichtingen bieden niet de nodige garantie voor een adequate financiering en dekking van de verzekering. Dat zou nochtans een ware meerwaarde zijn, gezien de noden in de betrokken sectoren vandaag niet worden beantwoord. Daarnaast komt het principe van een forfaitaire bijdrage niet overeen met de fundamentele principes van de sociale zekerheid. Er zijn nog te veel onbeantwoorde vragen over de reikwijdte van dit stelsel:

- Hoe zullen de zelfredzaamheidsverzekering en de andere vormen van hulp (uit andere entiteiten) elkaar aanvullen? Denk maar aan het persoonlijk assistentiebudget en materiële hulp?
- Zal het financiële forfait meetellen bij de berekening van het inkomen van een

gerechtigde die ook andere vormen van steun geniet (bijv. financiële tussenkomst van een OCMW)?

- Welke tussenkomst krijgt de gerechtigde voor de kosten/uur van de dienstverlening?

Welk lot is er weggelegd voor de huidige

- gebruikers van SAFA die niet te maken hebben met een verlies van autonomie, maar die eerder onder de noemer 'sociale afhankelijkheid' vallen?

Op basis van deze vragen en de huidige stand van het dossier, vinden wij niets erop wijst dat de invoering van een zelfredzaamheidsverzekering gunstige effecten zal hebben voor de levenskwaliteit van de Walen. De details van deze zelfredzaamheidsverzekering zullen geregeld moeten worden in samenspraak met de sectoren, zowel de werkgevers als de vakbonden.

Het Waals ABVV meent dat een globale aanpak m.b.t. het beleid naar de ouderen toe primordiaal is. Daar moet worden gestreefd naar een complementair verband tussen de verschillende stelsels. Het is dus belangrijk om de evolutie van dit dossier te linken aan andere dossiers, denk maar aan de hervorming van rusthuizen, de hervorming van SAFA of de kansen die moeten worden benut in de context van de Silver Economy. Men zal ook rekening moeten houden met situaties van 'sociale afhankelijkheid'. Wat betreft de bijdrage, vinden we dat die uit de gewestelijke afdrachten van de personenbelasting moet worden gehaald. Dat is iets wat de fiscale autonomie, ingevoerd door de speciale financieringswet, toelaat.

Lees de volledige nota binnenkort op www.fgtb-wallonne.be (politieke standpunten)

nicolas.almau@cepag.be

Brochure CEPAG "Het loon, kern van sociaaleconomische rijkdom en motor van de economie"

Voor werk hoort loon. Dit korte zinnetje staat symbool voor een van de grootste sociale emancipatorische verworvenheden uit onze geschiedenis, en daarmee bedoelen we zowel onze eigen geschiedenis als de grote sociale geschiedenis.

In onze 'kleine' geschiedenis stonden we vaak stil bij het onderwijs en werk. We hielden halt bij de werkloosheidsproblematiek en hielden ons erg bezig met de pensioen kwestie. Onze 'grote' geschiedenis is die van onze arbeidsrelaties, we steunen erop en smeden ze.

We kunnen veel zeggen over ons werk, maar minder over ons loon. Loonkwesties zijn vaak onderworpen aan felle kritiek. Toch zijn ze helaas zelden het onderwerp van een echt debat. Daarom deze brochure waar elke dubbele pagina een prent bevat die een kerngedachte uiteenzet.

Doorheen deze brochure weerklinkt het zoemend stemmetje van een hommel. Bzz. Het ontdekken waard!

Download de brochure op:

www.cepag.be/publications_brochures, 'Le salaire, coeur de la richesse socioéconomique et moteur de l'économie'.

Meer info:

isabelle.michel@cepag.be

Mensenrechten en syndicale rechten in 2017

Op 10 december is het Internationale Dag van de Mensenrechten. Dat is een goede gelegenheid om te evalueren hoe het met de syndicale rechten is gesteld. Zij maken immers integraal deel uit van deze rechten.

De vakbonden hebben overwinningen gekend in 2017. Denk maar aan de internationale mobilisatie die Qatar ertoe heeft gedwongen om hervormingen door te voeren teneinde de werknemersrechten beter te beschermen en de leef- en werkomstandigheden van migrerende werknemers te verbeteren. Voorts hebben Oezbekistan en Irak de conventie over de syndicale vrijheid geratificeerd. Canada tekende dan weer de conventie over het recht op collectieve onderhandelingen. De IAO heeft ook veel werk geleverd om de systematische schending van de mensenrechten en syndicale rechten in Guatemala te onderzoeken.

Ondanks al deze successen, blijft 2017 een verontrustend jaar. In Colombia alleen al werden 157 vakbondsleden vermoord! Minder ernstig maar even verontrustend is het feit dat de landen met een lange democratische traditie niet gespaard blijven van de aantasting van deze rechten. Ook daar is er een duidelijke toename van de aanvallen tegen de individuele en collectieve vrijheden.

Het Internationale Vakverbond – samengekomen in het Comité van mensenrechten en syndicale rechten – heeft beslist om de strategieën en actieplannen te versterken. Dat zal gebeuren door de internationale en nationale dimensie te combineren, door de instrumenten te vermenigvuldigen. Denk daarvoor maar aan dringende acties, mobilisaties of het inbrengen van klachten in de preferentiestelsels toegekend aan sommige landen in het kader van handelsakkoorden met de EU of de Verenigde Staten.

■ EUROPESE EN INTERNATIONALE RELATIES

ABVV ondertekent solidariteitsovereenkomst met Poolse vakbond OPZZ

Elke dag reizen en werken 11,3 miljoen mensen in de Europese Unie. In het buitenland werken en leven is een grote uitdaging en lang niet evident. Mensen verlaten hun thuisland, al dan niet met hun gezin, op zoek naar betere vooruitzichten en een betere toekomst. Ze komen hier aan zonder de regels op de arbeidsmarkt te kennen en raken verdwaald in een wirwar van instellingen, complexe regelgeving en taalbarrières. Dit zorgt voor onzekerheid en vergroot de kans op problemen op de werkvloer.

Te vaak ervaren we als vakbond vormen van minder officiële migratie: schijnzelfstandigheid, illegale terbeschikkingstelling, zwartwerk. De gevolgen voor de naleving van de arbeidsvoorwaarden zijn rampzalig. Dit creëert situaties van sociale dumping, sociale fraude, uitbuiting en discriminatie.

Vakbonden zijn de beste garantie op gelijke behandeling van werknemers, met gelijke rechten en waardig werk voor iedereen, ongeacht waar ze werken en wonen. Binnen ons netwerk zijn we bilaterale gesprekken gestart om samenwerkingen op te zetten om

de werknemers bij te staan. Het ABVV streeft naar sterke solidariteit over de landsgrenzen heen.

Een eerste Europees akkoord ondertekende het ABVV met de Poolse vakbond OPZZ op 30 november 2017. Eerder dit jaar vernieuwden we ons akkoord met de Nederlandse collega's van FNV. In 2003 tekenden we onze eerste overeenkomst met OGBL, onze partnervakbond in Luxemburg.

Deze overeenkomsten gaan over ondersteuning en diensten voor leden op basis van wederzijdse erkenning van lidmaatschap. Wanneer iemand in het buitenland werkt, heeft een vakbonds lid recht op ondersteuning. We helpen elkaars leden door het verstrekken van informatie, advies en juridische bijstand.

De getekende overeenkomst met OPZZ vind je op www.abvv.be.

joeri.hens@abvv.be

8 uur op het werk in plaats van 8 uur werk

De Congolese werknemers en werknemers blijven ons verrassen met de veerkracht die ze aan de dag leggen tegenover de verschillende politieke, economische en sociale problemen in hun land. We wisten al dat de meeste ambtenaren ondanks de aanzienlijke loondaling blijven werken zonder veel ophef te maken. Daarbovenop werkt een groot aantal voor commerciële Congolese ondernemingen die onder de staatsportefeuille vallen, denk maar aan Gecamines.

Gecamines, het vroegere nationale pronkjuweel, stelde begin jaren '90 nog 40.000 mensen tewerk. Vandaag zijn dat er minder dan 8.000 en de productie is onbeduidend klein. Deze trage en geprogrammeerde teloorgang – in samenwerking met de Wereldbank – is vandaag duidelijk te zien aan het aantal stilgevalen fabrieken. Het zijn echter geen spookfabrieken. De werknemers komen immers liever naar hun werkplaats gedurende de 8 voorgeschreven uren, dan dat ze zich thuis vervelen.

Dat hebben we eind november kunnen vaststellen tijdens een opvolgingsmissie

die ISVI samen met ACOD heeft geleid in de steden Lubumbashi en Kolwezi. Er was een schril contrast tussen enerzijds de gechoqueerde internationale opinie naar aanleiding van de onthulde corruptieschandalen in de 'Paradise Papers' en 'Affaire d'État: Privatisation du secteur du cuivre au Congo' en anderzijds de honderden werknemers die rondzweerven in de fabriek KZC in Kolwezi, die al bijna 2 jaar lang volledig stilligt. Enerzijds miljoenen dollars die in rook opgaan en anderzijds de productie-instrumenten die dateren van de onafhankelijkheid.

Het is in deze context van syndicale samenwerking dat ISVI met ACOD en AC de handen in elkaar slaat om de werknemers hun waardigheid terug te geven, om hen bewust te maken van hun rechten en om concrete sociaaleconomische alternatieven op te bouwen.

laurent.atsou@ifsi-isvi.be